

Európska rada

V Bruseli 31. mája 2022
(OR. en)

EUCO 21/22

CO EUR 19
CONCL 4

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Mimoriadne zasadnutie Európskej rady (30. a 31. mája 2022) – závery

Delegáciám zasielame závery, ktoré prijala Európska rada na uvedenom zasadnutí.

I. UKRAJINA

1. Európska rada dôrazne odsudzuje ruskú útočnú vojnu voči Ukrajine. Naliehavo vyzýva Rusko, aby okamžite zastavilo svoje nerozlišujúce útoky na civilné obyvateľstvo a civilnú infraštruktúru a aby okamžite a bezpodmienečne stiahlo všetky svoje jednotky a vojenské vybavenie z celého územia Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc. Zverstvá, ktoré páchajú ruské sily, ako aj utrpenie a ničenie, ktoré spôsobujú, nie je možné vyjadriť slovami. Európska rada vyzýva Rusko, aby umožnilo okamžitý prístup humanitárnej pomoci a bezpečný prechod všetkých dotknutých civilistov. Európska rada očakáva, že sa v plnej miere dodrží medzinárodné humanitárne právo vrátane Ženevského dohovoru o zaobchádzaní s vojnovými zajatcami. Ďalej vyzýva Rusko, aby okamžite umožnilo bezpečný návrat Ukrajincov a Ukrajiniek násilne odsunutých do Ruska.
2. Európska rada oceňuje odvahu a odhodlanie ukrajinského ľudu a jeho vedenia v ich boji za obranu zvrchovanosti, územnej celistvosti a slobody svojej krajiny. Európska únia je neochvejne odhodlaná pomáhať Ukrajine pri uplatňovaní jej prirodzeného práva na sebaobranu proti ruskej agresii a pri budovaní mierovej, demokratickej a prosperujúcej budúcnosti. V tejto súvislosti bude naďalej úzko spolupracovať s medzinárodnými partnermi.

Medzinárodná spravodlivosť

3. Európska rada vyjadruje uznanie všetkým, ktorí pomáhajú zhromažďovať dôkazy a vyšetrovať vojnové zločiny a iné najzávažnejšie trestné činy, a v tejto súvislosti podporuje intenzívnu prácu prokurátora Medzinárodného trestného súdu. Rovnako oceňuje prácu, ktorú vykonáva ukrajinská generálna prokurátorka s finančnou podporou a podporou pri budovaní kapacít zo strany Európskej únie a jej členských štátov. Víta zriadenie spoločného vyšetrovacieho tímu koordinovaného Eurojustom, ktorého úloha sa posilnila, a prebiehajúcu operačnú podporu, ktorú poskytuje Europol. Voči Rusku, Bielorusku a všetkým zodpovedným osobám bude za ich činy vyvodená zodpovednosť v súlade s medzinárodným právom.

Sankcie

4. Európska rada je odhodlaná zintenzívniť tlak na Rusko a Bielorusko, aby zmarili ruskú vojnu proti Ukrajine. Európska rada vyzýva všetky krajiny, aby sa pripojili k sankciám EÚ. Akékoľvek pokusy, ktorých cieľom je obchádzať sankcie alebo poskytovať pomoc Rusku inými prostriedkami, sa musia zastaviť.
5. Európska rada súhlasí s tým, že šiesty balík sankcií voči Rusku sa bude vzťahovať na ropu, ako aj ropné produkty dodávané z Ruska do členských štátov, s dočasnou výnimkou pre ropu dodávanú ropovodom.
6. Európska rada preto naliehavo vyzýva Radu, aby ho bezodkladne sfinalizovala a prijala, a pritom zabezpečila fungujúci jednotný trh EÚ, spravodlivú hospodársku súťaž, solidaritu medzi členskými štátmi a rovnaké podmienky aj v súvislosti s postupným ukončovaním našej závislosti od ruských fosílnych palív. V prípade náhleho prerušenia dodávok sa zavedú núdzové opatrenia na zaistenie bezpečnosti dodávok. V tejto súvislosti bude Komisia monitorovať vykonávanie týchto opatrení a pravidelne o ňom podávať správy Rade s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky na jednotnom trhu EÚ a bezpečnosť dodávok.
7. Európska rada sa k otázke dočasnej výnimky pre ropu dodávanú ropovodom vráti čo najskôr.

Humanitárna a finančná podpora

8. Európska únia bude naďalej Ukrajine poskytovať podporu s cieľom riešiť potreby v oblasti humanitárnej pomoci, likvidity a obnovy.
9. Od začiatku ruskej agresie Európska únia zintenzívnila svoju podporu v prospech celkovej hospodárskej, sociálnej a finančnej odolnosti Ukrajiny, a to aj poskytovaním humanitárnej pomoci. V tejto súvislosti Európska rada oceňuje výsledky Medzinárodnej darcovskej konferencie na vysokej úrovni, ktorú spoločne usporiadali Poľsko a Švédsko.

10. Európska únia a jej členské štáty poskytli ochranu miliónom utečencov, ktorí utekajú pred vojnou na Ukrajine, a zachovávajú si odhodlanie ich privítať ich a zaistiť im bezpečnosť, a to aj prostredníctvom pomoci susedným krajinám. Európska rada vyzýva Komisiu, aby predložila nové iniciatívy na podporu tohto úsilia v rámci viacročného finančného rámca.
11. Európska únia bude spoločne so svojimi partnermi zo skupiny G7 naďalej podporovať ukrajinskú vládu v jej naliehavých potrebách likvidity. Uznáva podporu vyjadrenú v kontexte skupiny G7. Európska únia je pripravená v roku 2022 poskytnúť Ukrajine novú mimoriadnu makrofinančnú pomoc do výšky 9 miliárd EUR. Európska rada v tejto súvislosti vyzýva, aby sa návrh Komisie preskúmal hneď po predložení.
12. Obnova Ukrajiny si bude vyžadovať komplexnú podporu na opätovné vybudovanie krajiny pre budúcnosť. Európska únia a jej členské štáty sú v tejto súvislosti pripravené zohrávať významnú úlohu. Preto by sa mala zväziť platforma na obnovu Ukrajiny. Mala by spájať ukrajinskú vládu, Európsku úniu a jej členské štáty, Európsku investičnú banku, ako aj medzinárodných partnerov, finančné inštitúcie, organizácie, expertov i zainteresované strany. Podpora, ktorú poskytne EÚ na obnovu, bude naviazaná na vykonávanie reforiem a protikorupčných opatrení v súlade s európskym smerovaním krajiny. Európska rada vyzýva Komisiu, aby na tomto základe predložila návrhy.
13. Európska rada víta úsilie členských štátov o to, aby vo svojom vnútroštátnom práve ustanovili vhodné opatrenia na konfiskáciu, a vyzýva Radu, aby urýchlene preskúmala nedávny návrh Komisie o trestnoprávných opatreniach v prípade porušenia sankcií EÚ. Európska rada podporuje aktívne skúmanie ďalších možností, ktoré sú v súlade s úijným a medzinárodným právom, vrátane možností zameraných na využitie zmrazených ruských aktív na podporu obnovy Ukrajiny.

Vojenská podpora

14. Európska únia je tiež stále odhodlaná ďalej posilňovať schopnosť Ukrajiny brániť svoju územnú celistvosť a zvrchovanosť. Európska rada v tejto súvislosti víta prijatie nedávneho rozhodnutia Rady zvýšiť vojenskú podporu Ukrajiny v rámci Európskeho mierového nástroja.

Hospodárska podpora

15. Európska rada víta prijatie rozhodnutia o pozastavení dovozných ciel na celý ukrajinský vývoz do Európskej únie na jeden rok.

Politická podpora

16. Európska rada berie na vedomie prípravu stanovísk Komisie k žiadosti o členstvo v EÚ, ktorú podali Ukrajina, ako aj Moldavská republika a Gruzínsko, a k tejto otázke sa vráti na svojom júnovom zasadnutí.
17. Európska únia a jej členské štáty zintenzívnia svoje úsilie o nadviazanie kontaktov s tretími krajinami s cieľom podporiť Ukrajinu vo všetkých týchto rozmeroch, bojovať proti falošnej ruskej rétorike a manipulácii s informáciami a predchádzať vyhýbaniu sa sankciám a ich obchádzaniu.

Vplyv na susedné krajiny

18. Európska rada pozorne sleduje vplyv ruskej vojny proti Ukrajine na susedné krajiny a západný Balkán. Zdôrazňuje, že je potrebné poskytnúť všetku relevantnú podporu Moldavskej republike, ktorá čelí vzájomne prepojenej energetickej a hospodárskej kríze a migračnému tlaku vyplývajúcej z vojny. Európska rada opakuje svoju výzvu na ukončenie represí v Bielorusku a pripomína demokratické právo bieloruského ľudu na nové, slobodné a spravodlivé voľby.

II. POTRAVINOVÁ BEZPEČNOSŤ

19. Európska rada dôrazne odsudzuje ničenie a nezákonné privlastňovanie si poľnohospodárskej výroby na Ukrajine zo strany Ruska. Ruská útočná vojna voči Ukrajine priamo ovplyvňuje celosvetovú potravinovú bezpečnosť a cenovú dostupnosť. Európska rada vyzýva Rusko, aby ukončilo útoky na dopravnú infraštruktúru na Ukrajine, uvoľnilo blokádu ukrajinských čiernomorských prístavov a umožnilo vývoz potravín, najmä z Odesy. Európska únia prijíma aktívne opatrenia na uľahčenie vývozu poľnohospodárskych produktov z Ukrajiny a na podporu ukrajinského poľnohospodárskeho sektora s ohľadom na sezónu 2022. V tomto kontexte Európska rada vyzýva členské štáty, aby urýchlili prácu na „koridoroch solidarity“, ktoré navrhla Komisia, a aby uľahčili vývoz potravín z Ukrajiny prostredníctvom rôznych pozemných trás a prístavov EÚ.
20. Európska rada vyzýva na účinnú medzinárodnú koordináciu s cieľom zabezpečiť komplexnú globálnu reakciu v oblasti potravinovej bezpečnosti. V tejto súvislosti víta misiu na posilnenie odolnosti v oblasti potravín a poľnohospodárstva (FARM) založenú na troch pilieroch – obchod, solidarita a produkcia, ktorej cieľom je zmierniť vplyvy na výšku cien, produkciu a prístup k obilju a jeho dodávkam. Podporuje aj skupinu OSN pre globálnu reakciu na krízy, nadchádzajúcu iniciatívu G7 zameranú na zriadenie globálnej aliancie pre potravinovú bezpečnosť (GAFS) a ďalšie únijné a multilaterálne opatrenia a iniciatívy. Opätovne zdôrazňuje svoj záväzok odstraňovať neodôvodnené obchodné prekážky globálneho obchodu s potravinovými komoditami, posilňovať solidaritu s najzraniteľnejšími krajinami a zvyšovať miestnu udržateľnú potravinársku výrobu s cieľom znížiť štrukturálnu závislosť. Európska rada vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť mobilizácie rezerv z Európskeho rozvojového fondu na podporu najviac postihnutých partnerských krajín. Európska únia víta odhodlanosť a podporu zo strany svojich partnerov a medzinárodných organizácií.

21. Európska rada vyzdvihuje význam spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) z hľadiska príspevku EÚ k potravinovej bezpečnosti a vyzýva na urýchlené prijatie strategických plánov SPP.
22. Vzhľadom na pretrvávajúci nedostatok hnojív na svetovom trhu Európska rada vyzýva na koordinovanejšie úsilie o spoluprácu s medzinárodnými partnermi pri podpore efektívnejšieho využívania hnojív a ich alternatív.

III. BEZPEČNOSŤ A OBRANA

23. Ruská útočná vojna voči Ukrajine spôsobila významný posun v strategickom prostredí Európskej únie a poukázala na potrebu silnejšej a schopnejšej Európskej únie v oblasti bezpečnosti a obrany. V tomto novom kontexte bude Európska únia v súlade s vyhlásením z Versailles a závermi Európskej rady z 24. – 25. marca 2022 rezolútne vykonávať Strategický kompas, posilňovať svoje partnerstvá, zlepšovať svoju odolnosť a zvyšovať svoju bezpečnostnú a obrannú kapacitu zvyšovaním a skvalitňovaním investícií, pričom sa zameria na identifikované strategické nedostatky. Transatlantické vzťahy a spolupráca medzi EÚ a NATO sú pri plnom dodržiavaní zásad stanovených v zmluvách a zásad dohodnutých Európskou radou vrátane zásad inkluzívnosti, reciprocity a rozhodovacej autonómie Európskej únie kľúčom k našej celkovej bezpečnosti. Silnejšia a spôsobilejšia Európska únia v oblasti bezpečnosti a obrany pozitívne prispeje ku globálnej a transatlantickej bezpečnosti a bude dopĺňať NATO, ktoré zostáva základom kolektívnej obrany jeho členov. Solidarita medzi členskými štátmi sa odráža v článku 42 ods. 7 ZEÚ. Zo všeobecnejšieho hľadiska, Európska únia opätovne potvrdzuje svoj zámer zintenzívniť podporu globálneho poriadku založeného na pravidlách, ktorého jadrom je Organizácia Spojených národov.

24. Na základe analýzy investičných nedostatkov v oblasti obrany, ktorú vypracovali Komisia a vysoký predstaviteľ v koordinácii s Európskou obrannou agentúrou, a rôznych odporúčaní zameraných na posilnenie európskej priemyselnej a technologickej základne Európska rada vyzýva Radu, aby v súlade s príslušnými právomocami udelenými zmluvami preskúmala tieto otázky:
- a) v prvom rade opatrenia na koordináciu veľmi krátkodobých potrieb obstarávania v oblasti obrany s cieľom podporiť spoločné obstarávanie na doplnenie zásob, najmä vzhľadom na podporu poskytnutú Ukrajine, ako aj krátkodobý nástroj na posilnenie európskych priemyselných spôsobilostí v oblasti obrany prostredníctvom dobrovoľného spoločného obstarávania;
 - b) vytvorenie strategického obranného plánovania, obstarávania a koordinačnej spôsobilosti EÚ, v komplementárnosti s NATO;
 - c) ďalšie opatrenia na zmapovanie aktuálnych a potrebných dodatočných výrobných spôsobilostí a na posilnenie kapacity a odolnosti európskeho odvetvia obranných technológií a obranného priemyslu vrátane MSP;
 - d) urýchlené vykonávanie infraštruktúrnych projektov vojenskej mobility;
 - e) posilnenú úlohu Európskej investičnej banky pri podpore európskej bezpečnosti a obrany v súlade s jej nedávnou strategickou európskou bezpečnostnou iniciatívou.
25. Európska rada so záujmom očakáva predloženie možného spoločného európskeho investičného programu v oblasti obrany vrátane preskúmania nástroja na oslobodenie od dane z pridanej hodnoty a na európske obranné projekty vysokého spoločného záujmu.
26. Európska rada sa k tejto otázke vráti na jednom z nadchádzajúcich zasadnutí.

IV. ENERGETIKA

27. Pripomínajúc vyhlásenie z Versailles a svoje závery z 21. – 22. októbra 2021 a 24. – 25. marca 2022, aj pokiaľ ide o rôzne energetické mixy, podmienky a vnútroštátne okolnosti, Európska rada preskúmala pokrok pri čo najskoršom postupnom odstraňovaní závislosti Európskej únie od dovozu ruského plynu, ropy a uhlia. V nadväznosti na predchádzajúce rozhodnutia o zákaze dovozu z Ruska a na predloženie plánu REPowerEU v záujme rýchleho zníženia závislosti od ruských fosílnych palív a urýchlenia energetickej transformácie, a teda dosiahnutia odolnejšieho energetického systému a dobre prepojenej energetickej únie vyzýva na:

- a) splnenie krátkodobej priority, ktorou je ďalšia diverzifikácia zdrojov a trás dodávok a zabezpečenie dodávok energie za dostupné ceny.
 - Európska rada nabáda na to, aby sa pred nasledujúcou zimou urýchlene využila platforma EÚ na nákup energie, ktorá je otvorená aj pre západný Balkán a troch pridružených východných partnerov.
 - Európska rada vyzýva Komisiu, aby aj s našimi medzinárodnými partnermi preskúmala možnosti obmedzenia rastúcich cien energie vrátane uskutočniteľnosti prípadného zavedenia dočasných stropov dovozných cien.
 - Európska rada vyzýva Radu, aby pokračovala v práci na stratégii vonkajšej energetickej angažovanosti EÚ;
 - Európska rada konštatuje, že z hľadiska bezpečnosti dodávok sú dôležité domáce zdroje energie.

- b) zrýchlenie zavádzania obnoviteľných zdrojov energie.
- Zrýchlené zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie si bude bezodkladne vyžadovať rýchlejšie postupy udeľovania povolení na projekty v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a musí byť podporené priemyselným klastrom zameraným na zlepšenie inovácie, kapacít, zručností a dodávateľských reťazcov pre solárnu energiu, veternú energiu, vodík, bioenergiu, tepelné čerpadlá a suroviny;
- c) ďalšie zlepšovanie energetickej efektívnosti, kdekoľvek je to možné, a presadzovanie úspor energie s prihliadnutím najmä na ostrovný charakter niektorých členských štátov;
- d) dobudovanie a zlepšenie prepojenia európskych plynárenských a elektrických sietí investovaním do infraštruktúry pre existujúce a nové projekty, a to aj do LNG a nadčasových prepojení elektrickej energie a plynárenských prepojení pripravených na vodík v celej Európskej únii vrátane ostrovných členských štátov, a dokončenie tejto infraštruktúry a investície do kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov vrátane využitia potenciálu Pyrenejského polostrova prispieť k bezpečnosti dodávok do Európskej únie, a to na základe nadchádzajúcej analýzy regulačných orgánov a súčasnej geopolitickej situácie.
28. Európska rada vyzýva Radu, aby urýchlene preskúmala návrhy Komisie na dosiahnutie cieľov plánu REPowerEU.
29. V duchu európskej solidarity by sa mala zlepšiť pripravenosť na možné závažné prerušenia dodávok a odolnosť trhu EÚ s plynom, a to najmä prostredníctvom rýchleho schválenia dvojstranných dohôd o solidarite a koordinovaného európskeho pohotovostného plánu, čím by sa malo zabezpečiť zmiernenie závažných prerušení dodávok. Malo by sa urýchliť napĺňanie zásobníkov pred nasledujúcou zimou. Európska rada v tejto súvislosti víta dohodu o skladovaní plynu a vyzýva na jej urýchlené vykonávanie.

30. Európska rada berie na vedomie správu agentúry ACER a vyzýva Komisiu, aby rýchlo pokračovala v práci na optimalizácii fungovania európskeho trhu s elektrinou – vrátane vplyvu cien plynu naň – tak, aby bol lepšie pripravený odolávať budúcej nadmernej cenovej volatilite, dodával cenovo dostupnú elektrinu a plne vyhovoval dekarbonizovanému energetickému systému, a to pri súčasnóm zachovaní integrity vnútorného trhu, stimulov pre zelenú transformáciu, bezpečnosti dodávok a zamedzení neprimeraným rozpočtovým nákladom.
-